

XARXA D'ESCOLES INSUBMISES

10 motius per dir NO a les proves externes de tercer de primària

Les proves externes de tercer de primària, implantades amb la *Ley Orgánica para la Mejora de Calidad Educativa*, tenen com a objectiu “detectar a temps aquells alumnes amb dificultats en l’aprenentatge”, segons explica el Ministeri d’Educació. Tot i així, darrere d’aquestes paraules, presumptament benintencionades, s’amaguen uns criteris d’aplicació incoherents amb la finalitat pretesa. També cal dir que si bé és el Ministeri qui mana, la Generalitat executa i, en comptes de mostrar-se insubmisa, esdevé còmplice.

En aquest context, ens proposem dir ‘no’ a l’avaluació externa com una forma de protesta contundent davant una llei que atempta contra l’escola pública, catalana, democràtica, laica, inclusiva i cohesionadora, i també perquè considerem que aquests exàmens provocaran efectes perversos en el sistema educatiu. Obrim foc amb 10 motius d’aquest ‘no’:

- 1) **Rànking.** Els resultats de les proves seran públics i en funció de les qualificacions obtingudes s’establiran rànking de centres. El recent estudi de la Fundació Bofill *‘Equitat i resultats educatius. Una mirada a partir de PISA 2012’*, publicat el passat mes de febrer, va posar de manifest que les diferències en el rendiment dels alumnes són inexistents entre centres públics i privats, i que de fet, estan directament lligades a l’entorn socioeconòmic de l’alumnat. Per tant, els rànking penalitzaran escoles que fan, amb esforç, molt bona feina en entorns amb greus dificultats i que, amb aquest tipus de polítiques regressives, seran condemnats a la mort o la marginació.
- 2) **Neutralització.** Aquests exàmens es fan a una edat precoç (almenys un curs abans que les internacionals TIMSS i PIRLS) i només avaluen dues matèries, matemàtiques i llengua, de les 10 que componen el continguts curriculars. Per tant, poden penalitzar els centres que aposten per projectes educatius que respecten els diferents ritmes d’aprenentatge dels alumnes i que apliquen els seus currículums en funció de les intel·ligències múltiples. Aquest tipus de proves externes, per tant, són un dels instruments de la llei per neutralitzar d’altres models possibles d’escola, de currículum i d’avaluació, tot imposant una hegemonia única que entén l’educació com una carrera esgotadora d’exàmens, notes, matèries i obstacles.
- 3) **Selecció primerenca.** La llei no preveu partides pressupostàries destinades a pal·liar els problemes que aquestes proves puguin detectar. En aquest context

XARXA D'ESCOLES INSUBMISES

de polítiques regressives, aquests exàmens també promouen la selecció primerenca entre “alumnes bons” i “dolents”, per tal de poder anar *derivant* els “dolents” cap a trajectòries adaptades com, a partir de segon d’ESO, l’anomenada Formació Professional Bàsica, la qual no deixa de ser un carrer sense sortida que no permet obtenir el Graduat Escolar.

- 4) **Perversitat.** A més a més, les proves de tercer de primària no són proves de competències, perquè en cap cas avaluen el pensament propi, la iniciativa personal o la creativitat.

- 5) **Involució.** Amb la implementació d’aquests exàmens, correm el risc que tercer de primària es converteixi en un curs on es focalitzi l’esforç en l’ensenyament de matemàtiques i llengua, en detriment d’altres àrees igualment vitals pel seu desenvolupament. A la vegada, també hi ha el perill que s’acabi ensinistrant l’alumnat per tal que ompli cercles en proves tipus test estandarditzades, en detriment de tot allò que tingui a veure amb promoure habilitats de desenvolupament de pensament crític, indagació, innovació, reflexió, avaluació i aprenentatge autònom, etc.

- 6) **Competència.** Els exàmens externs –els quals, insistim, es portaran a terme en un escenari de retallades que estan malmetent greument les estructures que garanteixen una escola pública de qualitat que ofereixi igualtat d’oportunitats per a tothom– també estan pensats per erosionar la cooperació entre les escoles d’un mateix territori, ja que els rànquings, sense tenir en compte les seves perversitats, es convertiran en determinants a l’hora d’escollir centre.

- 7) **Desconfiança i control.** Aquestes proves qüestionen la confiança en els centres i qüestionen la capacitat dels docents per fer la seva feina. També ells queden vigilats i avaluats, i quedaran retratats en els rànquings com a responsables directes dels resultats obtinguts. De fet, la LOMCE eludeix els mestres. No diu res sobre la formació dels docents, dels salaris, de les condicions de treball... No parla de la seva participació en les decisions curriculars i organitzatives, ni tampoc diu una sola paraula de la formació continuada del professorat, de la tutela de docents nous, de reforços, de processos interns de participació i de col·laboració docent... Només parla de la direcció com a figura responsable i jeràrquicament establerta que haurà de donar explicacions en cas que els resultats no siguin els desitjats.

XARXA D'ESCOLES INSUBMISES

- 8) **Ineficàcia.** Malgrat que aquest tipus de proves sumen detractors i defensors entre la comunitat acadèmica, el National Research Council dels EEUU va determinar el 2011 que els sistemes de rendició de comptes són ineficaços perquè no hi ha dades que demostrin millores dels resultats. De fet la LOMCE no aporta cap informe internacional que avaluï la seva eficàcia.

- 9) **Imposició.** Tenint en compte els dubtes que arreu provoquen aquest tipus d'exàmens –recordem-ho: penalitzen els centres amb alumnes amb dificultats i els models innovadors, erosionen la cooperació entre les escoles, no avaluen les competències de l'alumnat i no està provada la seva eficàcia– entenem que no es poden portar a la pràctica sense obrir abans un debat polític i científic que, en aquests cas, s'ha obviat vergonyosament. Entenem que des de la desobediència civil podem forçar el debat social per a aconseguir complicitats i així aturar el desplegament d'una llei que atempta contra els pilars de l'equitat i de la lluita contra la desigualtat.

- 10) **Insubmissió legítima i legal.** Per tant, fem una crida a les famílies perquè no portin els fills a passar aquestes proves que, recordem-ho, ni són vinculants ni tenen efectes curriculars. Segons les consultes jurídiques que hem realitzat, si es fa correctament, la mesura no és sancionable ni per les famílies ni pels alumnes. Els mestres, com a treballadors dels serveis públics, han de quedar-ne al marge.